

de nu hedde de gamle Damer, der ere Skytsgudinder for den Kunst, der bæres af den danske Statskasse — hvilken Kunst maaske, naar alt kommer til alt, er den største Statskunst, vi have herhjemme. Jeg tror nu, sentsagt, naar vi se ganske nøgternt paa dette Lovforslag, at det eneste, man faar ud deraf, er de 42,000 Kr.s Udgift. Jeg erkender, at der er adskillige Lønninger, som ikke ere store, og som man for Personalets Skyld maaske nok kunde ønske forbedrede, men jeg tror ikke, at man kan vente sig nogen som helst Forbedring af Forholdene i det hele ved Teatret ved Hjælp af dette Lovforslag.

Naar jeg saa taler om det andet Lovforslag, om en Tilbygning til det kongelige Teater, er Stillingen ligesaa der. Det eneste sikre er, at man faar en Udgift paa 1,750,000 Kr. Den er sikker, og ventelig bliver den større. Hvis vi skulle se hen til, hvad der skete i 70'erne, er det ikke sikkert, at det ender med disse 1,750,000 Kr. Men, som sagt, dem kan man gøre Regning paa. Nu siges der, at naar man fik et saadant nyt Teater, fik det reciterende Skuespil ganske anderledes gode Forhold at virke under. Det er muligt, man maa jo da haabe, at det ny Teater bliver bygget saaledes, at man faar en Scene, der er god i akustisk Henseende. Det er ogsaa muligt, at dette Teater kunde trække fuldt Hus og nogenlunde klare sig; men hvorledes skal det saa gaa med det andet Teater, som skal benyttes til Ballet og Opera? Jeg tror, at Underskuddet ved det store Teater vil blive betydeligt større, end det har været hidtil. Man maa være klar over, at der maa større Personale til, naar der skal drives to Teatre, end naar der kun drives et. Der siges nok, at man kan anvende det samme Personale bedre, end man kan nu, og det betvivler jeg ikke; men der maa mere underordnet Personale til, og jeg antager ogsaa, at Kapellet maa have mere Personale, naar der, som det maa antages, skal være Musik begge Steder. Endelig har man naturligvis Rentetabet ved Bygningen, som er et aarligt Beløb af 61,250 Kr., saa jeg er overbevist om, at det sikre ved dette Forslag om at bygge et nyt Teater er et betydeligt større Underskud, end Staten har haft nogen Sinde før. Der er i øvrigt nogle Mærkeligheder ved Forslaget, som det er forelagt. Der er først den, at naar vi skulle bygge en Bygning i København til Teater, maa vi optage Statslaan dertil. Jeg tror ikke, at Statskassen er kommen saa vidt, at det er nødvendigt. Det ser mig lidt underligt

ud, da Statskassen utvivlsomt har Penge nok. Dernæst er der en anden Mærkværdighed, som jeg anser for større, nemlig den, at Staten alene skal bære Udgifterne. Jeg ser bort fra det Tilbud, der er givet om Udsmykning af Teatret. Dette Tilbud fra en Privatmand er, synes jeg, al Ære værd. Jeg har nok set, at der har staaet i et Blad, at dette Tilbud ikke har stort paa sig, at det ikke betyder meget. Jeg synes, at det betyder meget, naar det kommer fra en Privatmand; men det er ikke Grund nok til at bygge Teatret, thi bortset fra dette Tilbud er det Statskassen, der maa bære det hele. Da man byggede det nuværende kongelige Teater, maatte Københavns Kommune betale ca. Halvdelen, og hvis man vil gaa ud fra den samme Regel nu, maatte Kommunen komme til at yde ca. 875,000 Kr. til Hjælp til Bygningen af dette Teater. Men hvor er dette Tilbud fra Københavns Kommune? Det se vi ikke, det er her ikke, og jeg tvivler om, at det kan skaffes til Veje. Naar jeg nu ser paa disse Forslag og skønner, at de, selv om vi gik ind paa dem, og de gik glat gennem Rigsdagen, kun vilde medføre, at vi kom dybere ind i Uføret end nogen Sinde før, at Teatrets Underskud blev langt større end nogen Sinde før, og at Misfornøjelsen baade i Publikum og her og maaske ogsaa paa Teatret vilde fortsættes, maa jeg for mit Vedkommende indtage samme Standpunkt, som jeg altid har indtaget angaaende dette Spørgsmaal, nemlig at Staten ikke kan drive Teater. Staten duer ikke til at drive Teater. Det er muligt, at Staten kan drive mange andre Ting — jeg er for Resten slet ikke sikker paa, at det er saa heldigt med den megen Statsdrift, vi have i vor Tid — men paa dette Omraade tror jeg slet ikke, den egner sig dertil; her maa Statskassen sige Pas. Vort Teater har været drevet som en kommunal Anstalt — det er lang Tid siden, det var i forrige Aarhundrede — men man blev klog paa, at det ikke kunde gaa. Det har været drevet som Hofteater, det gik bedre, og jeg tror, at der i den Tid ikke var Mulighed for nogen anden Driftsmaade end denne, thi der var ikke saa megen Kunstsans, æstetisk Sans, at private paa den Tid kunde paatage sig at drive Teater; Kongen maatte støtte det. Siden 1848 er det drevet som Statsteater. Jeg tror, man her har baaret sig fejl ad, jeg tror ikke, man skulde have gaaet denne Vej, jeg tror ikke, Staten kan drive det. Man kan ikke som Regel gøre Regning paa at have Kultus-